

der formidler mellem udviklingslandene på den ene side og på den anden side USA, Japan og andre rige lande.

Markedsadgang er selvfølgelig måske det helt, helt afgørende spørgsmål. EU tog med »Everything but arms«-initiativet i foråret et vigtigt skridt, men vi må videre. Andre må levere parallelle skridt. Vi må levere mere, der må åbnes for alle landbrugsprodukter, og vi må fortsat arbejde for, at de mindst udviklede lande får hurtigst mulig markedsadgang – også gennem afskaffelse af handelsforvridende landbrugsstøtte i de rige lande, ikke mindst i EU og USA og Japan.

Danmark vil arbejde for, at det bliver resultatet. Danmark vil arbejde for, at udviklingslandene får bedre muligheder for at afsætte også andre produkter af særlig betydning som tekstiler.

EU er endvidere indstillet på at tage spørgsmålet om antidumping op for at opstille mere klare, mere gennemsigtige betingelser for brug af disse regler; noget, som ulandene af indlysende grunde interesser sig meget for, men hvor USA til gengæld fortsat er kritisk modstræbende.

Ud over at sikre udviklingslandene en reel chance for at leve op til tidligere indgåede forpligtelser, må vi også sikre, at de får mulighed for hjælp til at deltage i komplicerede handelspolitiske forhandlinger, får lettere mulighed for at gennemføre et stigende antal komplicerede regler på handelsområdet.

Derfor agter regeringen også fremover at fastholde denne høje danske prioritering af denne form for faglig bistand. Lad mig tilføje, at for de fattige lande er netop kapacitetsopbygning og ikke bare teoretisk markedsadgangsmuligheder det afgørende.

Et par ord om TRIPS-aftalen og specielt spørgsmålet om adgang til medicin. Grundlæggende indeholder TRIPS jo en balance mellem intellektuelle rettigheder på den ene side og pligter på den anden side, såvel for industrien som for WTO-medlemslandene, både i- og ulandene.

Der pågår en meget intensiv drøftelse om en særskilt erklæringstekst på Doha-mødet med det formål at præcisere TRIPS-aftalen, så den kan fungere efter hensigten, og så TRIPS-aftalens muligheder for at sikre udviklingslandene billig medicin bliver udnyttet effektivt, uden at principperne om de intellektuelle rettigheder undergraves i vores del af verden og det økono-

miske grundlag for den medicinske forskning fjernes.

Også her har EU en meget vigtig formidlende rolle at spille. USA synes på den ene side at være utilbøjelig til en yderligere fleksibilitet i forhold til TRIPS-aftalen, mens det er klart, at udviklingslandene generelt presser på for undtagelser og længere overgangsordninger.

Landbrug er som nævnt et andet vigtigt emne, og det var forudsat i Uruguayrunden, at der sidste år skulle indledes forhandlinger om landbrug og tjenesteydelser, den såkaldte indbyggede dagsorden. Disse drøftelser er imidlertid forbundet med at indlede den nye runde, og forhandlingerne skrider kun langsomt frem. EU er under betydeligt pres, og det er oplagt, at EU vil være nødt til at strække sig, for ikke alene WTO-forhandlingerne, men også EU's udvidelse presser sig på.

Vi ved, det er meget sensitivt i vores kreds blandt EU-landene, og der er store forskelle i interesserne. EU har indvilget i at drøfte markedsadgang, eksportsubsidier og indenlandsk støtte, men har samtidig lagt vægt på, at det sker på en måde, der ikke foruddiskonterer de kommende reformer af EU's landbrugspolitik. Danmark ligger her i front og presser på for mest muligt liberalisering, og ikke mindst øget frihandel for landbrugsvarer vil jo som sagt være afgørende for udviklingslandenes eksportmuligheder.

De såkaldte bløde emner, miljø- og arbejdstagerrettigheder, er en tredje gruppe i forhandlingerne. Vi må arbejde for ikke bare free trade, men fair trade, og det betyder, at vi skal frem mod en verdensorden, hvor vi ikke i nær så høj grad som i dag konkurrerer med hinanden på dårligt miljø og dårlige sociale vilkår. Men udviklingslandene er fortsat afvisende over for de muligheder. De frygter, at det bare fra vores side er et spørgsmål om protektionisme i ny forklædning, og at vi stiller dem over for nye krav, der skal forhindre dem i at komme af med deres varer. Men det er der ikke tale om, det skal der ikke være tale om, og derfor må vi søge at gøre klart – også i de indrømmelser, vi giver om markedsadgang til udviklingslandene – at når vi kæmper for det her, er det ikke en kamp imod deres adgang til vore markeder, men for bløde værdier, som også set i forhold til WTO's folkelige legitimitet, anerkendelsen i det civile samfund i vores del af verden af, hvad der foregår, er vigtige. Vi ved, det bliver et langt, sejt træk, men vi vil glæde os over de fremskridt, der opnås.